

Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, <i>prof.</i>
Razredni odjel	6. razred
Redni broj pripreme	59.
Nastavna cjelina / tema	VII. Marija – MATI SLOBODE
Nastavna jedinica / podtema	5. Štovanje Marije II.

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV B.6.3. Učenik otkriva u Božjoj riječi, sakramentima i životu Crkve njezino božansko i ljudsko poslanje, različite darove i službe te Marijino posebno mjesto u Crkvi.

OŠ KV D.6.2. Učenik prepoznaje i navodi Marijino mjesto u molitvi, pobožnosti i tradiciji Crkve, zatim u književnosti, umjetnosti i arhitekturi.

Ključni pojmovi	Lauretanske litanije, Loreto, zaziv, zagovor, krunica, čudotvorna medaljica, karmelski škapular, prve subote, marijanska pobožnost, Bezgrješno začeće
Središnje / problemsko pitanje	Kako marijanske molitve i pobožnosti pomažu vjerniku rasti u vjeri i približiti se Kristu?
Nastavne metode	čitanje s kodiranjem na kopiji, razvrstavanje zaziva, analiza molitvenoga teksta, problemske situacije, rad s projektom, istraživanje u skupinama, uspoređivanje, likovna analiza, crtanje, poučna priča, formativna provjera, digitalni zadatci
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama, mješoviti rad
Nastavna sredstva	udžbenik, str. 61, radna bilježnica, str. 89, digitalni udžbenik, tekst Lauretanskih litanija, krunica, reprodukcija Francisca Rizija, radni predlošci, bilježnica, projektor / pametna ploča, papir i bojice
Međupredmetne poveznice	Hrvatski jezik: OŠ HJ A.6.1., OŠ HJ A.6.2.; Likovna kultura: OŠ LK A.6.2.; Učiti kako učiti: uku B.2.4.; Osobni i socijalni razvoj: osr A.3.1.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: praćenje razumijevanja podrijetla i strukture Lauretanskih litanija, tumačenja pojedinih zaziva, razumijevanja smisla krunice i razlikovanja pobožnosti od praznovjerja.

Vrednovanje kao učenje: samoprocjena učenika može li objasniti što su litanije, prepoznati skupine zaziva i povezati marijanske pobožnosti s vjerom u Krista.

Vrednovanje naučenoga: formalno brojčano vrednovanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – DOŽIVI (približno 7–10 minuta)

Uvodna molitva:

Oče naš...

ili:

Bože, uči nas moliti srcem. Daj da u marijanskim molitvama ne tražimo čarobnu sigurnost, nego povjerenje, ustrajnost i put prema Kristu. Po Marijinu primjeru otvori nas svojoj riječi i učini nas spremnima moliti jedni za druge. Amen.

Alternativa: Vjeroučitelj izgovori „Sveta Marijo“, a učenici tiho odgovore „moli za nas“. Nakon tri ponavljanja ostane nekoliko sekundi tišine.

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici daju vjeroučitelju na uvid domaću zadaću od prošlog susreta:

„Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 87–88.“

Ili:

„Učenici će u bilježnici napisati pet načina štovanja Marije i uz svaki dodati jedan konkretan primjer.“

Motivacija:

Vjeroučitelj na ploči napiše samo dva odgovora: „moli za nas“ i „smiluj nam se“. Učenici u paru pokušavaju pogoditi iz koje vrste molitve bi takvi odgovori mogli dolaziti i zašto se isti odgovor ponavlja. Nakon kratkih pretpostavki otvara se tema litanija.

moli za nas
smiluj nam se

Razgovor:

- Zašto se u nekim molitvama isti odgovor ponavlja? (Pomaže zajedničkom ritmu, usmjerenosti i ustrajnosti u molitvi.)
- Što znači tražiti da netko „moli za nas“? (Tražiti zagovor.)
- Kome se u tim molitvama obraćamo kada kažemo „smiluj nam se“? (Bogu.)
- Što bi trebalo biti važnije od samoga ponavljanja riječi? (Razumjeti zazive i moliti srcem.)

Najava teme i središnjega pitanja:

Danas nastavljamo temu štovanja Marije. Posebno ćemo upoznati Lauretanske litanije, smisao njihovih zaziva i molitvu krunice te razmišljati o različitim oblicima marijanske pobožnosti. Istraživat ćemo: Kako marijanske molitve i pobožnosti pomažu vjerniku rasti u vjeri i približiti se Kristu?

II. SREDIŠNJI DIO – OTKRIJ I POVEŽI (približno 27–30 minuta)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti u nastavku predstavljaju prijedloge i mogućnosti izbora. Nije predviđeno da se sve provedu u jednom nastavnom satu. Vjeroučitelj odabire aktivnosti prema odgojno-obrazovnim ishodima, raspoloživom vremenu, osobitostima razreda, dostupnoj opremi i potrebama učenika.

Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja (rad u paru i individualni rad na kopiji, 15 minuta)

Učenici dobivaju kopiju teksta Lauretanskih litanija iz digitalnoga udžbenika. Najprije čitaju kratko objašnjenje njihova naziva i podrijetla. Zatim na kopiji različitim znakovima označavaju četiri skupine: M – zazivi koji počinju s „Majko“; D – zazivi koji počinju s „Djevice“; S – slikoviti / simbolički zazivi; K – zazivi koji počinju s „Kraljice“. U paru uspoređuju oznake i izdvajaju po jedan primjer iz svake skupine.

Rješenje primjera: M – Majko Crkve; D – Djevice vjerna; S – Ružo otajstvena / Vrata nebeska / Zvijezdo jutarnja; K – Kraljice mira. U uvodnim zazivima „smiluj nam se“ obraćamo se Bogu, a u marijanskim zazivima ponavlja se „moli za nas“.

LAURETANSKE LITANIJE – objašnjenje

Riječ litanija dolazi iz grčkoga jezika, a znači molitvu i (ili) poziv u pomoć. Lauretanske litanije nazivamo još i litanije Blažene Djevice Marije. Mole se nakon krunice. One potječu iz grada Loreta, gdje je svetište Majke Božje Loretske. U tom svetišću ove su se litanije molile još od 16. stoljeća. Odobrio ih je papa Siksto V.

LAURETANSKE LITANIJE

Gospodine, smiluj se!

Kriste, smiluj se!

Gospodine, smiluj se!

Kriste, čuj nas!

Kriste, usliši nas!

Oče nebeski, Bože, smiluj nam se!

Sine, otkupitelja svijeta, Bože, smiluj nam se!

Duše Sveti, Bože, smiluj nam se!

Sveto Trojstvo jedan, Bože, smiluj nam se!

Sveta Marijo, moli za nas!
Sveta Bogorodice, moli za nas!
Sveta Djevo djevica, moli za nas!
Majko Kristova, moli za nas!
Majko Crkve, moli za nas!
Majko Božje milosti, moli za nas!
Majko prebistra, moli za nas!
Majko prečista, moli za nas!
Majko neoskvrnjena, moli za nas!
Majko nepovrijeđena, moli za nas!
Majko ljubezna, moli za nas!
Majko divna, moli za nas!
Majko dobroga savjeta, moli za nas!
Majko Stvoriteljeva, moli za nas!
Majko Spasiteljeva, moli za nas!
Djevice premudra, moli za nas!
Djevice časna, moli za nas!
Djevice hvale dostojna, moli za nas!
Djevice moguća, moli za nas!
Djevice milostiva, moli za nas!
Djevice vjerna, moli za nas!

Ogledalo pravde, moli za nas!
Prijestolje mudrosti, moli za nas!
Uzroče naše radosti, moli za nas!
Posudo duhovna, moli za nas!
Posudo poštovana, moli za nas!

Posudo uzorne pobožnosti, moli za nas!

Ružo otajstvena, moli za nas!

Tornju Davidov, moli za nas!

Tornju bjelokosni, moli za nas!

Kućo zlatna, moli za nas!

Škrinjo zavjetna, moli za nas!

Vrata nebeska, moli za nas!

Zvijezdo jutarnja, moli za nas!

Zdravlje bolesnih, moli za nas!

Utočište grešnika, moli za nas!

Utjeho žalosnih, moli za nas!

Pomoćnice kršćana, moli za nas!

Kraljice anđela, moli za nas!

Kraljice patrijarha, moli za nas!

Kraljice proroka, moli za nas!

Kraljice apostola, moli za nas!

Kraljice mučenika, moli za nas!

Kraljice ispovjedalaca, moli za nas!

Kraljice djevica, moli za nas!

Kraljice svih svetih, moli za nas!

Kraljice bez grijeha istočnoga začeta, moli za nas!

Kraljice na nebo uznesena, moli za nas!

Kraljice svete krunice, moli za nas!

Kraljice obitelji, moli za nas!

Kraljice mira, moli za nas!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se, Gospodine!

Svećenik: Moli za nas, sveta Bogorodice!

Vjernici: Da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Svećenik: Pomolimo se! Dopusti nama slugama svojim, molimo Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnom i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagovorom Blažene Marije, vazda djevice, izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti! Po Kristu Gospodinu našem! Amen!

Ili:

Učenici će tekst čitati naizmjenično: vjeroučitelj izgovara zaziv, razred odgovara „moli za nas“. Nakon nekoliko skupina prekida se ritam i postavljaju se pitanja o značenju. Na kraju proučavaju linijski shematski prikaz.

Razgovor:

- Odakle dolazi naziv Lauretanske litanije? (Od grada Loreta i tamošnjega svetišta.)
- Od kada se, prema digitalnom tekstu, ove litanije mole u Loretu? (Još od 16. stoljeća.)
- Tko ih je odobrio? (Papa Siksto V.)
- Koji odgovor prevladava u zazivima Mariji? („Moli za nas.“)
- Što znači zaziv „moli za nas“? (Tražimo Marijin zagovor pred Bogom.)
- Zašto litanije imaju mnogo različitih naziva za Mariju? (Svaki naziv ističe neku njezinu ulogu, vrlinu ili simboličku poruku.)

Shematski prikaz i ključni naglasci:

MARIJANSKA POBOŽNOST - PUT KOJI VODI KRISTU

Krunica i litanije nisu cilj same sebi: pomažu nam moliti, tražiti Marijin zagovor i usmjeriti srce prema Isusu.

Kršćanski naglasak: Litanije i krunica nisu čarobne formule. One su molitve koje nas uče povjerenju, ustrajnosti, zagovoru i razmatranju Krista. Marija u molitvi zauzima mjesto Majke i zagovornice, a spasenje dolazi od Boga.

Aktivnost 2: Loreto u tri podatka *(individualni rad, 6 minuta)*

Učenici će iz kratkoga objašnjenja zapisati samo tri podatka: 1. što znači riječ litanija; 2. odakle dolazi naziv Lauretanske; 3. od kojega se stoljeća spominju u tom svetištu. Zatim od tih podataka oblikuju jednu cjelovitu rečenicu.

Rješenje: litanija znači molitvu i / ili poziv u pomoć; naziv dolazi od Loreta i svetišta Majke Božje Loretske; u Loretu su se molile još od 16. stoljeća.

LAURETANSKE LITANIJE – objašnjenje

Riječ litanija dolazi iz grčkoga jezika, a znači molitvu i (ili) poziv u pomoć. Lauretanske litanije nazivamo još i litanije Blažene Djevice Marije. Mole se nakon krunice. One potječu iz grada Loreta, gdje je svetište Majke Božje Loretske. U tom svetištu ove su se litanije molile još od 16. stoljeća. Odobrio ih je papa Siksto V.

1. Što znači riječ litanija?

2. Odakle dolazi naziv Lauretanske?
3. Od kojega se stoljeća spominju u tom svetištu?
4. Od tih podataka oblikovati jednu cjelovitu rečenicu.

Aktivnost 3: Zaziv i slika (rad u paru, 8 minuta)

Rad u paru. Učenici povezuju šest zaziva sa simbolom koji bi ga mogao prikazati. Zatim biraju jedan par i partneru objašnjavaju simboliku.

Radni predložak:

ZAZIV	MOGUĆI SIMBOL
Ružo otajstvena	maslinova grančica / znak mira
Vrata nebeska	crkva / zajednica vjernika
Zvijezdo jutarnja	kuća
Kućo zlatna	zvijezda
Kraljice mira	ruža
Majko Crkve	vrata

Aktivnost 4: Velika obitelj zaziva (rad u skupinama, 10 minuta)

Rad u skupinama. Svaka skupina dobiva jednu kategoriju i iz cijeloga teksta litanija (tekst u Aktivnosti 1) pronalazi najmanje četiri primjera: 1. MAJKA; 2. DJEVICA; 3. SLIKOVITI SIMBOLI; 4. POMOĆ U ŽIVOTU; 5. KRALJICA. Izvjestitelj čita primjere, a razred provjerava jesu li dobro razvrstani.

Moguće: MAJKA – Majko Kristova, Majko Crkve, Majko dobroga savjeta, Majko Spasiteljeva; DJEVICA – Djevice premudra, časna, milostiva, vjerna; SLIKOVITI SIMBOLI – Ogledalo pravde, Ružo otajstvena, Vrata nebeska, Zvijezdo jutarnja; POMOĆ U ŽIVOTU – Zdravlje bolesnih, Utočište grešnika, Utjeho žalosnih, Pomoćnice kršćana; KRALJICA – anđela, apostola, svih svetih, mira.

MAJKA	DJEVICA	SLIKOVITI SIMBOLI	POMOĆ U ŽIVOTU	KRALJICA

Aktivnost 5: Jedan zaziv – jedna životna situacija (individualni rad, 7 minuta)

Učenici će izabrati jedan od pet zaziva: Majko dobroga savjeta; Zdravlje bolesnih; Utjeho žalosnih; Pomoćnice kršćana; Kraljice mira. Smišljaju opću životnu situaciju u kojoj bi vjernik mogao izgovoriti taj zaziv. Zapisuju najviše dvije rečenice.

Mogući primjer: „Kraljice mira, moli za nas“ – za ljude u sukobu ili za mir u svijetu. „Majko dobroga savjeta“ – kada netko treba mudro odlučiti.

Majko dobroga savjeta; Zdravlje bolesnih; Utjeho žalosnih; Pomoćnice kršćana; Kraljice mira

Aktivnost 6: Krunica nije amajlija (rad u paru, 8 minuta)

Rad u paru. Učenici dobivaju četiri situacije i određuju pokazuje li svaka razumijevanje krunice ili praznovjerno shvaćanje. Moraju obrazložiti barem dvije.

Rješenje: 1. praznovjerje; 2. molitva; 3. praznovjerje; 4. molitva. Predmet krunice pomaže molitvi, ali nije čarobni predmet.

SITUACIJA	MOLITVA ILI PRAZNOVJERJE?
Nosim krunicu samo zato što mislim da će mi automatski donijeti peticu.	_____
Molim desetku krunice i razmišljam o Isusovu životu.	_____
Držim krunicu u džepu, ali nikada ne molim i smatram je čarobnom zaštitom.	_____
Krunicu molim za nekoga i pokušavam nakon molitve učiniti nešto dobro.	_____

Aktivnost 7: Kako se moli krunica – redosljed (rad u skupinama, 9 minuta)

Rad u skupinama. Učenici prema prikazu ili stvarnoj krunici slažu osnovni redosljed početka i jedne desetke: znak križa / Vjerovanje – Oče naš – tri Zdravo Marijo – Slava Ocu – otajstvo i Oče naš – deset Zdravo Marijo – Slava Ocu. Skupina zatim objašnjava čemu služe velika, a čemu mala zrnca.

Rješenje: velika zrnca najčešće označuju Oče naš / prijelaz na otajstvo, a deset malih zrnaca Zdravo Marijo; krunica pomaže pratiti molitvu i razmatrati otajstva Kristova života.

Aktivnost 8: Jedna desetka – jedna nakana (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će u bilježnicu napisati jednu opću nakanu, npr. za mir, bolesne, obitelji, učenike koji se osjećaju usamljeno ili za zahvalnost. Zatim ispod napišu jednu rečenicu: „Molitva me nakon toga potiče da...“.

Moguće: za mir – „Molitva me potiče da ne širim svađu i da prvi pokušam pomiriti.“

Jedna opća nakana, npr. za mir, bolesne, obitelji, učenike koji se osjećaju usamljeno ili za zahvalnost.

Molitva me nakon toga potiče da...

Aktivnost 9: Zdravo Marijo i litanije – usporedimo molitve (rad u paru, 9 minuta)

Rad u paru. Učenici uspoređuju molitvu „Zdravo Marijo“ iz udžbenika (str. 61) s Lauretanskim litanijama iz digitalnoga udžbenika. U bilježnicu crtaju tri stupca: ZDRAVO MARIJO – ZAJEDNIČKO – LAURETANSKE LITANIJE. U svaki stupac upisuju po dva kratka podatka. Na kraju zajedno oblikuju jednu rečenicu kojom objašnjavaju što obje molitve govore o Marijinu mjestu u kršćanskoj molitvi.

Rješenje: ZDRAVO MARIJO – u molitvi se spominje Isus kao „blagoslovljen plod utrobe tvoje“; završava molbom „moli za nas grešnike“. ZAJEDNIČKO – obraćamo se Mariji i tražimo njezin zagovor; molitva nas vodi prema Bogu i Kristu. LAURETANSKE LITANIJE – sadrže mnoge Marijine zazive i naslove; u marijanskim se zazivima ponavlja odgovor „moli za nas“.

Radni predložak:

ZDRAVO MARIJO	ZAJEDNIČKO	LAURETANSKE LITANIJE
Što obje molitve govore o Marijinu mjestu u kršćanskoj molitvi?		

Aktivnost 10: Tri zaziva pod povećalom (rad u skupinama, 15 minuta)

Rad u skupinama. Svaka skupina iz teksta Lauretanskih litanija odabire tri različita zaziva (npr. Majko Crkve, Djevice vjerna, Ružo otajstvena, Vrata nebeska, Utjeho žalosnih, Kraljice mira). U radnom predlošku uz svaki zaziv upisuje što doslovno imenuje, koji odgovor zajednica izgovara i jednu kratku poruku koju zaziv prenosi. Nakon rada skupine razmjenjuju predloške i provjeravaju jesu li zazivi točno prepisani iz litanija.

Moguća rješenja: Kraljice mira – mir – „moli za nas“ – tražimo Marijin zagovor za mir; Utjeho žalosnih – utjeha / žalost – „moli za nas“ – u žalosti tražimo zagovor i utjehu; Majko Crkve – majka / Crkva – „moli za nas“ – zaziv ističe Marijino majčinsko mjesto u Crkvi. Prihvaćaju se i drugi smisleni odgovori utemeljeni na tekstu litanija.

Radni predložak:

ZAZIV	ŠTO DOSLOVNO IMENUJE?	ODGOVOR U LITANIJAMA	PORUKA ZAZIVA
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Aktivnost 11: Pobožnost se vidi po plodovima (rad u skupinama, 8 minuta)

Rad u skupinama. Učenici dobivaju četiri riječi: MOLITVA – MIR – POMOĆ – USTRAJNOST. Moraju izabrati dvije i smisliti konkretan primjer kako marijanska pobožnost može potaknuti upravo takav plod u životu učenika ili zajednice. Predstavljanje traje do 20 sekundi po skupini.

Moguće: molitva krunice za mir može potaknuti učenika da izbjegne ogovaranje i svađu; zaziv „Pomoćnice kršćana“ može potaknuti na pomoć osamljenom učeniku.

MOLITVA – MIR – POMOĆ – USTRAJNOST

Aktivnost 12: Učimo iz umjetnosti (rad u skupinama i zajednička usporedba, 18 minuta)

Rad u skupinama. Šest skupina promatra šest marijanskih djela iz udžbenika i digitalnog dijela udžbenika. Svaka skupina koristi isti niz pitanja. Nakon predstavljanja razred uspoređuje kako različiti umjetnici i vrste sakralne umjetnosti prikazuju marijanske naslove, simbole i otajstva koja se pojavljuju u litanijama i pobožnosti.

Informativno o umjetnicima:

El Greco (1541.–1614.) bio je slikar grčkoga podrijetla koji je najveći dio zreloga stvaralaštva proveo u Španjolskoj. Njegove religiozne slike poznate su po izduženim likovima, snažnim kontrastima i izrazito duhovnom ozračju.

Nepoznati umjetnik – Gospa Guadalupska. Sveta slika povezana s guadalupskim predanjem.

Guido Reni (1575.–1642.) bio je talijanski barokni slikar poznat po religioznim i mitološkim prizorima. Njegove figure često su idealizirane, smirene i obasjane svjetlom koje pojačava dojam uzvišenosti.

Jan van Eyck i Hubert van Eyck bili su važni predstavnici ranoga nizozemskog slikarstva 15. stoljeća. Gentski oltar poznat je po iznimnoj preciznosti detalja, bogatim bojama i složenoj kršćanskoj simbolici.

Aron Varga i Milun Garčević povezani su sa suvremenim kipom Gospe od Loreta u Primoštenu: Varga je osmislio izgled kipa, a Garčević je vodio izradu mozaika. Prikaz pokazuje kako marijanska umjetnost živi i u suvremenom javnom prostoru.

[Francisco Rizi](#) (1614.–1685.) bio je španjolski barokni slikar djelatni u Madridu i na kraljevskom dvoru. U prikazima Bezgrješnoga začeća često je Mariju okruživao anđelima i simbolima koji se mogu povezati s marijanskim zazivima.

El Greco, Krunidba Bogorodice

Nepoznati umjetnik, Gospa Guadalupska

Guido Reni, Uznesenje Djevice Marije

Braća Jan van Eyck i Hubert van Eyck, detalj Djevice Marije s Gentskog oltara

Kip Gospe od Loreta u Primoštenu – izgled kipa osmislio je arhitekt Aron Varga, a izradu mozaika vodio je Milun Garčević

Francisco Rizi, Bezgrješno začeće

Pitanja za promatranje:

- Kakav je prvi dojam i kakvo raspoloženje djelo stvara? (Svečanost, uzvišenost, mir, molitvenost ili snažan pokret – ovisno o djelu.)
- Koje boje i svjetlo najviše usmjeravaju pogled? (Učenici navode dominantne boje, zlatne ili svijetle dijelove i najjače kontraste.)
- Koje likove, simbole i detalje najprije uočavate? (Mariju, anđele, krunu, zvijezde, cvijeće, svjetlo, prijestolje ili druge marijanske znakove.)
- Kako su likovi raspoređeni i što nam govore njihove geste i pokret? (Središnji položaj Marije, usmjereni pogledi i pokreti mogu naglasiti čast, molitvu, uznesenje ili zagovor.)
- S kojim zazivom iz litanija ili marijanskom pobožnošću možemo povezati djelo? (Primjerice Kraljice..., Zvijezdo jutarnja, Ružo otajstvena, Bezgrješno začeće, Uznesenje ili pobožnost Gospi Guadalupskoj.)
- Kako umjetnost pomaže razumjeti slikoviti jezik litanija i usmjeriti molitvu prema Kristu? (Simboli pretvaraju duhovne nazive u vidljive slike te pomažu pamćenju, razmišljanju i molitvi.)

Radni predložak:

PROMATRAMO	BILJEŠKA SKUPINE
prvi dojam	
boje i svjetlo	
likovi i detalji	
raspored, pokret i geste	
povezani zaziv / pobožnost	

što slika pomaže
razumjeti?

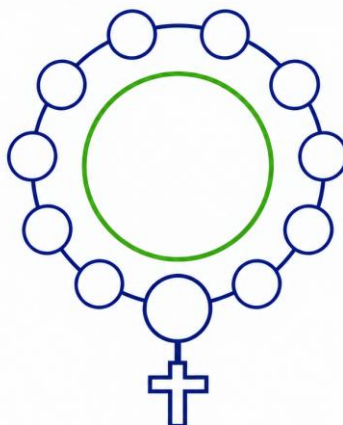
Aktivnost 13: Jedna desetica krunice (individualni rad – crtanje bojicama, 10 minuta)

Učenici će u predlošku nacrtati / obojiti deset zrnaca Zdravo Marijo, jedno zrno Oče naš i u središnji krug simbol jednoga otajstva iz Isusova života. Ispod dovršavaju rečenicu: „Dok molim krunicu, razmišljam o...“.

Radni predložak:

JEDNA DESETICA KRUNICE

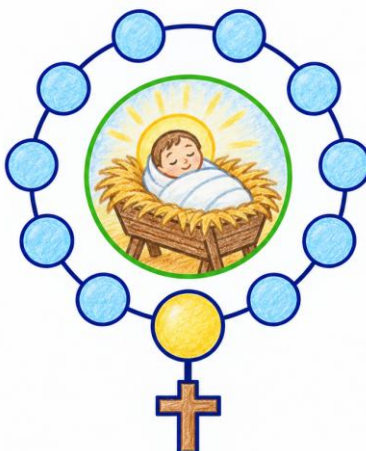
Nacrtaj / oboji deset zrnaca Zdravo Marijo, jedno zrno Oče naš i u središnji krug simbol jednoga otajstva iz Isusova života.

Ispod kratko napiši: „Dok molim krunicu, razmišljam o _____.“

Mogući primjer rješenja:

JEDNA DESETICA KRUNICE

**Dok molim krunicu, razmišljam
o Isusovu rođenju.**

Aktivnost 14: Kruna Lauretanskih zaziva (individualni rad – crtanje bojicama, 10 minuta)

Učenici će u šest „dragulja“ krune nacrtati jednostavne simbole za zazive: Majko Crkve, Ružo otajstvena, Vrata nebeska, Zvijezdo jutarnja, Utočište grešnika i Kraljice mira. Ispod biraju jedan zaziv i pišu komu bi ga danas, općenito i bez privatnih podataka, namijenili.

Radni predložak:

Odaberi jedan zaziv i napiši komu bi ga danas namijenio/la:

Mogući primjer rješenja:

Aktivnost 15: Poučna priča (frontalni rad i razgovor, 8 minuta)

Vjeroučitelj će pročitati poučnu priču.

Krunica u pernici

Ivan je prije važnoga testa primijetio malu krunicu koju mu je baka stavila u pernicu. „Super“, pomislio je, „sad ću sigurno dobiti pet.“ Prijatelj ga je pitao hoće li se pomoliti. Ivan je slegnuo ramenima: „Ne trebam. Bitno je da je krunica tu.“ Nakon testa nije bio zadovoljan kako je napisao. Kod kuće je baki rekao da krunica „nije djelovala“. Baka se nasmiješila: „Krunica nije amajlija ni stroj za dobre ocjene. Ona ti pomaže moliti i razmišljati o Isusu. A za test još treba učiti.“ Ivan je sljedeći put prije učenja izmolio kratku desetku za mir i strpljenje, a zatim je stvarno sjeo učiti. Kad je dobio dobru ocjenu, nije rekao da ga je predmet spasio. Rekao je: „Molitva mi je pomogla smiriti se, a onda sam učinio svoj dio.“

Razgovor:

- Kako je Ivan u početku pogrešno shvatio krunicu? (Kao amajliju koja automatski donosi dobru ocjenu.)
- Što mu je baka objasnila? (Krunica pomaže molitvi i razmatranju Isusa, ali ne zamjenjuje odgovornost i trud.)
- Kako se Ivanovo ponašanje promijenilo? (Pomolio se za mir i strpljenje, a zatim učio i učinio svoj dio.)

Pouka: Marijanska pobožnost nije praznovjerje. Molitva nas otvara Bogu i pomaže da odgovornije živimo ono za što molimo.

Aktivnost 16: Zapišimo! (individualni rad uz zajedničku provjeru, 8 minuta)

Učenici će u bilježnici spojiti šest zaziva s kratkim objašnjenjem. Prepisuju samo točne parove.

Rješenje: Majko Crkve – Marija kao majka zajednice vjernika; Ružo otajstvena – simbol ljepote i otajstva; Vrata nebeska – slika puta prema Bogu; Zvijezdo jutarnja – znak svjetla i nade; Utočište grešnika – zaziv za onoga tko traži obraćenje i pomoć; Kraljice mira – molitva za mir.

ŠTOVANJE MARIJE - nastavak

Spoji u bilježnici:

Majko Crkve • Ružo otajstvena • Vrata nebeska •
Zvijezdo jutarnja • Utočište grešnika • Kraljice mira

A – molitva za mir B – slika svjetla i nade C – majka
zajednice vjernika

D – pomoć onomu tko traži obraćenje E – simbol
ljepote i otajstva F – slika puta prema Bogu

Aktivnost 17: Radna bilježnica (individualni rad uz zajedničku provjeru, približno 10 minuta)

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 89 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 18: Formativna provjera (frontalni rad i individualni odgovor, 7 minuta)

Učenici na kartici zapisuju samo jednu ključnu riječ kao odgovor. Nakon svake stavke provjera je usmena.

- Grad po kojem su litanije dobile naziv. (Loreto.)
- Najčešći odgovor u marijanskim zazivima. (Moli za nas.)
- Molitva zrnaca u kojoj razmatramo Kristov život. (Krunica.)
- Naziv zaziva koji Mariju uspoređuje s cvijetom. (Ružo otajstvena.)
- Zaziv povezan s mirom. (Kraljice mira.)
- Kome pripada klanjanje? (Bogu.)

Aktivnost 19: Digitalni zadatci *(individualni rad ili rad u paru, 10 minuta)*

Nedigitalna alternativa: Vjeroučitelj izgovara deset različitih zaziva iz litanija, a učenici nakon svakoga zajednički odgovaraju „moli za nas“. Nakon petoga i desetoga zaziva kratko objasne jedan simbolički naziv.

Aktivnost 20: Mikropauza *(frontalni rad, 2 minute)*

Vjeroučitelj je koristi po želji u bilo kojem trenutku sata kada opadne koncentracija učenika. To može biti vic, zagonetka, pitalica, kratka šetnja po razredu, pokret ili druga pristojna aktivnost nevezana uz vjeronaučno gradivo.

Vjeroučitelj izvede niz od tri jednostavna pokreta rukama. Učenici ga moraju ponoviti obrnutim redoslijedom. U drugome krugu niz ima četiri pokreta. Tko pogriješi, samo nastavlja bez ispadanja. Aktivnost završava znakom „dlanovi na stol“ i tišinom.

III. ZAVRŠNI DIO – IZRAZI *(približno 7–10 minuta)*

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

- Koji bi zaziv iz litanija mogao biti posebno razumljiv učeniku tvoje dobi? Zašto? (Npr. Majko dobroga savjeta, Kraljice mira, Majko Crkve – uz smisleno obrazloženje.)
- Kako možemo izbjeći da krunicu, medaljicu ili škapular shvatimo kao amajliju? (Razumjeti ih kao znakove / pomoć pobožnosti koji traže vjeru, molitvu i život po Evanđelju.)
- Kako molitva za mir može postati konkretno ponašanje u razredu? (Ne širiti sukob, opraštati, razgovarati, pomoći pomirenju.)

Sinteza:

Učenici će napraviti kratki „3–2–1“ usmeni sažetak: 3 zaziva kojih se sjećam; 2 stvari koje sada razumijem o litanijama ili krunici; 1 rečenica koja odgovara na središnje pitanje. Nekoliko učenika podijeli odgovor.

Mogući odgovor: 3 zaziva – Majko Crkve, Zvijezdo jutarnja, Kraljice mira; 2 stvari – litanije dolaze od Loreta i ponavljaju zazive, krunica razmatra Kristov život; 1 rečenica – marijanske molitve pomažu ustrajati u vjeri i usmjeravaju nas Kristu.

3 zaziva kojih se sjećam

2 stvari koje sada razumijem o litanijama ili krunici

1 rečenica koja odgovara na središnje pitanje

Zaključak vjeroučitelja: Lauretanske litanije različitim zazivima izražavaju povjerenje u Marijin zagovor. Krunica i druge pobožnosti pomažu vjerniku moliti, razmatrati Krista i oblikovati život po vjeri. Pobožni predmet ili običaj nije čarolija; njegova vrijednost vidi se u molitvi, obraćenju, zahvalnosti i dobru.

Samovrednovanje:

Učenici odabiru jedno „zrno razumijevanja“ koje najbolje opisuje njihovo trenutno razumijevanje.

SAMOVREDNOVANJE – ZRNCA RAZUMIJEVANJA

Mogu objasniti što su Lauretanske litanije i čemu služe.

Prepoznajem zazive, ali još provjeravam njihovo značenje.

Trebam dodatno ponoviti litanije i smisao krunice.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 89.

Ili:

Učenici će odabrati tri zaziva iz Lauretanskih litanija i uz svaki napisati jednu kratku rečenicu što taj zaziv znači.

Izborna domaća zadaća: Ako se projekt nastavlja, učenici mogu dovršiti drugu fazu rada o Čudotvornoj medaljici, karmelskom škapularu ili pobožnosti prvih pet subota i pripremiti potrebne materijale za iduću kreativnu fazu prema dogovoru s vjeroučiteljem.

Završna molitva:

Bože, hvala Ti za molitve kojima Crkva zaziva Marijin zagovor. Daj nam da litanije i krunicu molimo razumom i srcem, da ne tražimo čaroliju nego Tvoju blizinu, mir i snagu za dobro. Po Marijinu primjeru uči nas slušati Isusa, moliti za druge i odgovorno živjeti svoju vjeru. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili...

ili:

Učenici će poslušati pjesmu „Anđele, čuvaru mili...“; 3:36; Autor: Marinko Grubešić; Izvor: YouTube

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvod, pregled domaće zadaće, motivacija i najava teme	6 minuta
Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja	10 minuta
Aktivnost 3: Zaziv i slika	5 minuta
Aktivnost 6: Krunica nije amajlija	5 minuta
Aktivnost 12: Učimo iz umjetnosti	6 minuta
Aktivnost 16: Zapišimo!	4 minute
Aktivnost 17: Radna bilježnica	4 minute
Aktualizacija, sinteza, samovrednovanje i molitva	5 minuta

Ukupno: 45 minuta. Mikropauza se koristi samo po potrebi; tada se skraćuje predstavljanje skupina ili završna rasprava.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

- ☐ Mogu li učenici objasniti što znači riječ litanija?
- ☐ Mogu li povezati naziv Lauretanske litanije s Loretom i 16. stoljećem?
- ☐ Mogu li razlikovati odgovore „smiluj nam se“ i „moli za nas“?
- ☐ Mogu li navesti barem četiri skupine marijanskih zaziva?
- ☐ Mogu li protumačiti barem tri slikovita zaziva, npr. Ružo otajstvena ili Zvijezdo jutarnja?
- ☐ Mogu li objasniti zašto krunica nije amajlija?
- ☐ Mogu li opisati osnovni redoslijed jedne desetke krunice?
- ☐ Mogu li u Rizijevu djelu povezati umjetničke simbole s litanijским zazivima?
- ☐ Mogu li navesti jedan konkretan plod marijanske pobožnosti u svakodnevnom životu?